

PILAVISAN

Medlemstidning för Folkdansringen Skåne-Blekinge Årgång 78 Nummer 4 2023

INNEHÅLL

S. 1 SKÅNEDAN

S. 2 LEDARE

S. 3 DISTRIKTETS...

S. 4 EUROPEADEN

S. 7 LINDORMEN

S. 8 RIBBAN MM

S. 10 KALENDARIVM

SKÅNEDAN 2023

Vill DU vara med och ordna kurser i distriktet?

Utbildningsrådet behöver förstärkning! Är vi fler blir jobbet lättare och roligare!

Årets Skånedag innebar lite sämre väder och färre deltagare än vi hoppats på, men vi som var där hade en trevlig dag och vädret blev bara bättre och bättre.

Till konserten med Spöket i köket kunde man både sitta still och njuta och ta sig en svängom i solskenet...

LEDARE

Först vill jag säga stort TACK till alla som deltog på Skånedan, funktionärer, hantverkare, dansare, musiker, åskådare. Utan er så blir det ingen Skånedag. Att få dansa tillsammans och känna gemenskapen, engagemanget är det som gör att vi lever vidare. Nästa år firar distriktet 100 år och det ska firas på samma plats som där det bildades dvs i Eslöv. Vi kommer att ha både årsmöte, workshops och fest samma dag, lördag den 16 mars.

Nästa år kommer vi även att ha Riksforum med Riksstämman i september i Malmö där distriktet ansvarar. Det blir kurser och festmiddag med möjlighet att träffa riksfunktionärer.

Vad gör din förening för att hitta nya medlemmar? Nybörjarkurs? Dans på stranden? Dans i stan? Hur annonserar du? Instagram, Facebook, annons i tidning? Berätta och inspirera varandra för vi behöver hjälpas åt. Medlemstappet i distriktet har nu planat ut och då gäller det att fylla upp igen för det slutar några varje år. Det glädjande är dock att vi verkar ligga kvar på samma nivå. Bra jobbat!

Lycka till med all verksamhet i höst

Marianne

Redaktionen tackar för den här trevliga midsommarbilden från Folkdansens Vänner Hälsingborg och deras midsommarfirande på Fredriksdal. Härligt att se alla åldrar dansa tillsammans, något att glädjas åt i det stundande höstmörkret...

Fotograf är Bo Alväng

DISTRIKTETS...

INGRID THOLANDER

Adress: Markaryd, där vi har nära till barn och barnbarn.

Folkdanslag: Efter att i många år dansat och instruerat i Rönnehälls Folkdanslag har vi nu pga flytt gått med i Örkelljungabygdens Folkdanslag, ett glatt gäng med både gamla och nya bekanta.

Hur kom det sig att du började att dansa?

Min pappa tog med mig på en kurs i gammeldans när jag var 16 år, när instruktören undrade om jag ville fortsätta med folkdans blev svaret "Ja, gärna" och sen dess har jag dansat folkdans. Det är så mycket glädje och gemenskap.

Tidigare

Började som barn och ungdomsledare övergick sen till att leda vuxenlaget. Det var förresten som barn o ungdomsledare på Ekebo-tinget för 40 år sedan som jag träffade min blivande man, spelmannen Uffe.

Distriktet

Fram till i år har jag i styrelsen varit ledamot och administratör i utbildningsrådet, nu är jag suppleant. Trivs med arbetet och gemenskapen i styrelsen men framför allt är det roligt och lärorikt att träffa så många härliga folkdansare och spelmän.

Dräkt

Min första folkdräkt från min hembygd är Oxiedräkten. När Skåne-Blekinge blev ett gemensamt distrikt tyckte jag att det hade varit kul med en blekingedräkt, min morfar kommer från Blekinge så lite rötter finns det där ifrån. Så nu syr jag mig en blekingedräkt. Men eftersom vi nu blivit smålänningar och min pappa kommer från Småland så har jag även införskaffat mig en småländsk dräkt. Det är roligt med dräkter, känner mig fin och stolt i min dräkt.

Speciell dans

Det får nog bli Daldansen som var den första dans som vuxenledare jag instruerade. Nervöst men roligt, hur det gick kommer jag inte ihåg men tror det gick bra.

Dansminne

Uppvisningarna och tävlingarna på Kulla Gunnarstorp i Nordvästra kretsens regi. Alla härliga resor tillsammans med Rönnehälls Folkdanslag men även resan till Aachen med Thomas Pilkrona där vi bland annat uppträdde för vår kung och drottning.

Ser fram emot i distriktet

Besöka folkdanslagen, öka på medlemsantalet och få både distriktet och föreningarna att utvecklas och ha skoj.

Foto: Uffe Tholander

Europeaden i Gotha 2023

Äntligen var det dags för årets stora begivenhet, den 58:e Europeaden i Gotha 12–16 juli. Vi var över 4000 dansare, musiker och sångare, från 196 grupper, som samlades i vackra Gotha, en stad med anor från 700-talet och omtalad som stad 1189. Vi såg fram emot dagar fyllda av musik, dans och vackra dräkter och vi blev inte besvikna.

Från Sverige deltog Dalalaget, Folkdansgillet Kedjan från Stockholm, Malmö folkdansare och vi från Linderöds folkdanslag. Vi åkte buss med Malmölaget och bodde även tillsammans med en del av dem, mycket trevligt. Ju närmare Gotha vi kom, desto vackrare blev landskapet. Gotha omges av enormt stora odlade fält och när vi kom stod säden gyllengul. Vägen gick genom små samhällen med hus i korsvirkesstil eller med väggbeklädnad av skifferplattor i olika mönster.

Stadthalle där deltagarna åt sina måltider. Foto, Margareta Nilsson

Staden Gotha har varit värd för Europeaden en gång tidigare, år 2013 och visade sig ha god planering för att ta hand om alla deltagarna. I anmälningsavgiften ingick förläggning på madrass i skolsal, tre måltider om dagen, fria resor med buss och spårvagn i staden, samt alla aktiviteter. Vi föredrog hotellsäng framför madrass på golvet, men utspisning och spårvagn provade vi på.

Det var en syn när Stadthalle fylldes med hungriga folkdansare, de flesta i dräkt, som snabbt utspisades av ”mattanterna”. Det serverades oftast olika grytor eller soppor, som åts med träsked. Efter halva portionen hade skeden rätat ut sig och blivit platt!

Europeaden följer ett givet mönster. Den börjar på onsdagskvällen med värdarnas kväll. I Gotha fick vi uppleva härlig dans och musik av grupper från Thüringen. Bland annat svärdsdans som avslutades med att svärden flätades ihop till en stjärna, så stark att truppens smärtaste dansare kunde stå på den och lyftas upp mot skyn.

Torsdagen ägnade vi åt promenader i stan. Vi kollade in scenerna som vi skulle dansa på och framför allt njöt vi av andra gruppers uppvisningar. Där fanns verkligen allt från säckpipa och vevlira, via fiol och dragspel, till stor blåsorkester. Likadant var det med folkdräkterna. Det var från enkla, rutiga bomullsklänningar i grått och brunt, via standardiserade dräkter där alla i gruppen är likadant klädda, till fantastiska kreationer med broderier och spetsar. En riktigt speciell huvudbonad för män bestod av konstgjorda frukter, toppade av ett fång färgglada påskfjädrar.

Den stora invigningen sker alltid på torsdagskvällen. I Gotha var det samling på Arenan. Europeadens orange flagga hissades, det var tal och musik, men framför allt framträdande av cirka hälften av de deltagande grupperna. Vi satt på läktarna och förundrades än en gång över mångfalden och all den tid och ansträngning som deltagarna lagt ner för att kunna presentera sina traditioner.

Malmö Folkdansare dansar uppvisning på det lutande torget. Foto, Margareta Nilsson

Europeaden arrangerades, med tanke på ungdomar, första gången 1964 i Antwerpen på initiativ av flamländaren Mon De Clopper. Avsikten var och är fortfarande, att lyfta fram och bevara europeisk folkkultur och samtidigt skapa gemenskap och ge människor möjlighet att bli vänner över landsgränser. Vi konstaterade att en del av ungdomarna från 60-talet fantastiskt nog fortfarande är kvar, men återväxten är också god och yngsta deltagaren var en liten baby på några månader.

På kvällarna är det musik och dans i varje gathörn, på pubar och uteserveringar och på de uppbyggda scenerna. Här finns verkligen möjlighet att mötas i musik och dans.

Fredagen var vår uppvisningsdag. Det började spännande, eftersom en del i vår grupp ägnade förmiddagen åt att ta en tur med spårvagn och råkade hamna på den linjen som gick rakt ut i skogen. Väl framme vid ändhållplatsen var det en halvtimmes väntetid innan vagnen vände tillbaka till centrum.

De hann lyckligtvis tillbaka och dök upp i tid till dansen. Siv och jag var på mottagning hos borgmästare Knut Kreuch och Europeadens president Rüdiger Hess på Orangeriet. Det var lång kö in och sen kom bekymret med kindpussar. Är det höger eller vänster sida först? Två eller tre gånger? Vi klarade av hälsningen och överlämnade vår present, innehållande bland annat Ahlgrens bilar.

Våra uppvisningar gick bra. Mats Emanuelsson spelade och vi dansade glatt runt, undvikande de värsta ojämnheter i underlaget. Publiken var stor och applåderna varma.

Vi lyckades se Kedjans och Malmös uppvisningar. Malmö hade en verklig utmaning med dans på sluttande underlag av kullersten, men de klarade det bra och avslutande sedan sitt program med att bjuda upp publiken. Kedjan hade också ett omväxlande och trevligt program som avslutades med Landskronakadrilj. Extra härligt för en skåning att se. Tyvärr missade vi Dalalagets program, eftersom våra uppvisningar låg samtidigt.

Lördag är Paraddagen! Det var varmt hela veckan och man hade utlovat en temperaturtopp på 35 grader. Lyckligtvis blev det "bara" 32 grader och skyar på himlen. Linderöd hade startnummer 125 i paraden och medan vi väntade såg vi många grupper passera. Några dansade fram, några gick på stylvor, en grupp hade en flera meter hög gående docka, flera hanterade fanor till musik, en grupp unga män bar på tunga koklockor och resten bara promenerade. Det var stor publik längs den flera timmar långa paradvägen. Riktigt kul och riktigt svettigt blev det. Kvällen ägnades åt att lufta dräkterna och återställa vätskebalansen.

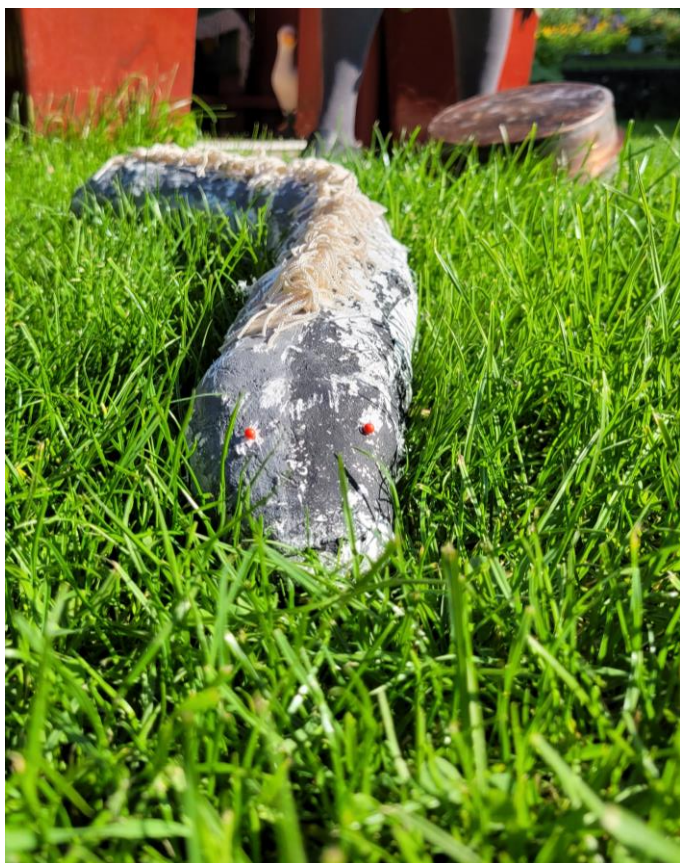
Vänta och vänta på avslutningen och till sist blir den av... Foto, Magnus Lindgren

På söndagseftermiddagen var det högtidlig avslutning med festligheter på Arenan. Det var dags för återstående grupper att framföra sina program på de fem scenerna. Tålamod är en tillgång. Det blir ofta väntetid, innan paraden, innan framträdandet på arenan och så vidare. Till slut blev det i alla fall Sveriges tur. Det fanns fem scener utlagda på gräset och vi hade delat upp oss så Kedjan och Dalalaget dansade tillsammans på en av scenerna och Malmö och Linderöd fick varsin. Musikerna drog i gång 100-årshambon och vi dansade av hjärtans lust. Tre minuter senare var vår stund i rampljuset över.

Så småningom halades flaggan, borgmästaren och hans dotter sjöng Gothas Europeadsång och sen var det slut. Nej, vänta lite nu! Europeadflaggan överlämnades till 2024 års värdstad, Nuorno på Sardinien. Traditionen fortsätter, Europas folk träffas, umgås, upplever gemenskap och bygger broar mellan länder.

Text: Margareta Nilsson, Linderöds Folkdanslag

Lindormen i Linderöd

Har du hört talas om lindormen? Det är ett ormliknande väsen, kraftigt som en mans underarm, flera meter lång och med man längs ryggen. Färgen kan vara vit eller i gråbruna toner. För att ta sig fram extra snabbt kan ormen bita sig själv i svansen och på så sätt bilda ett hjul som rullar fram. Lindormen trivs allra bäst bland lindar, inte underligt att det fanns gott om dem på Linderödsåsen. Där odlades lind, för att ta vara på basten och göra bastrep av. Lindbast från åsen ansågs särskilt slitstark.

Folklivsforskaren Gunnar Olof Hyltén-Cavallius efterlyste på 1880-talet lindormar och utlovade en stor belöning till den som kunde visa honom en lindorm. Tyvärr fick han aldrig se någon lindorm, varken död eller levande, däremot fick han höra många historier om dem.

Lindormen var farlig och man aktade sig noga för den, men ibland var olyckan framme. Till exempel berättas det om en liten flicka som var ute med sin mamma i skogen för att plocka bär. Flickan hittade en lindstubbe och ställde sig på den. I stubben fanns ett hål där en lindorm kröp upp. Innan mamman hunnit ingripa hade ormen slukat flickan.

Bättre gick det för mannen som hade en lindorm liggandes på taket till sitt hus. Det berättas att ormen låg där hela förmiddagen och ingen vågade gå ut, eftersom de var rädda att ormen skulle kasta sig över den som gick ut genom dörren. Tills slut beslöt mannen att ta en kopparkittel över huvudet och gå ut. Direkt slängde sig lindormen ner över mannen och slog med rompan av honom hans "hjälm". Mannen klarade livhanken och ormen slingrade i väg mot fåladen.

"Skånesägner" heter en bok av Per Gustavsson. Där kan man läsa ovanstående berättelser om lindormen och mycket annat om jättar, troll och annat märkligt.

Text och bild: Margareta Nilsson, Linderöds Folkdanslag

Folkdans på modet igen?!

Efter många år med sjunkande medlemsantal och svårigheter att nå ut till allmänheten har min förening Malmö Folkdansare äntligen fått se ett uppsving på alla sätt och viss samt verkligen fått lön för mödan efter allt slit som medlemmarna lagt ner i försöken att hitta nya medlemmar och för att föreningen ska synas mer.

De senaste åren har föreningen satsat på sociala medier och har som princip att göra minst ett inlägg i veckan på Facebook och Instagram. Viktigt har också varit att publicera alla aktiviteter och arrangemang som föreningen har eller deltar i så att föreningen syns för allmänheten.

Detta ihop med mun mot mun metoden har lett till att Malmö Folkdansare har många nya medlemmar som hittat till föreningen samt att vi fått in bokningar till olika sorters arrangemang främst under sommaren 2023.

Veckan efter midsommar drog ”Dans på stranden” i gång på dansbanan vid Ribersborgsstranden i Malmö med olika sorters dans varje kväll. I år fick Malmö Folkdansare möjlighet att varje tisdag mellan 27/6-8/8 under tre timmar visa upp svensk folkdans. Tanken med upplägget är att kombinera prova-på dans med allmän dans så man kan nå ut till både nybörjare och erfarna dansare.

Varje vecka hade föreningen två till tre dansledare på plats antingen med spelmän eller digital musik, men även andra medlemmar hjälpte till med allt från att resa tält, ha koll på det tekniska, till att fånga upp åskådare som promenerade förbi eller stannade till så de fått känna på hur roligt det är att dansa. Det var verkligen ett arrangemang för hela föreningen att delta i.

Dansledarna hade olika dansteman varje vecka där första timmen innebar utlärnning av steg och enklare danser för att sen gå över till den lite friare delen där det varvats med gammeldans och gemensamma danser, så som Engelska från Stigtomta, Schottis Annorlunda och Familjevals från Gästrikland. Ganska snabbt insåg vi att man helst ville ha så mycket utlärnning av danser som möjligt så vi anpassade upplägget varje gång utifrån dansarnas kunskapsnivå.

Bild från ”Dans på Ribban” Foto: Madeleine Nydahl

Denna typ av arrangemang är väldigt väderberoende, men föreningen hade tur och endast en av gångerna var vi tvungna att flytta in i föreningens egna lokaler pga regn. Dock kan man konstaterat att folkdans går att dansa oavsett om solen skiner, det blåser på tvären eller om duggregnet faller en liten stund.

När semestern närmade sig sitt slut och "Dans på stranden" var över drog Malmöfestivalen i gång och även här representerade Malmö Folkdansare genom att ha uppvisning och prova på dans i vimlet av alla festivalbesökare. Det var trångt på dansgolvet och det kom deltagare i alla åldrar, men också från olika länder för att prova på det svenskaste vi har, dvs svensk folkdans, folkmusik och folkdräkter.

Som avslutning på augusti har föreningen även deltagit i Charlotte Weibulldagen och Folkdansringen Skåne-Blekinges Skånedan i Eslöv med ännu mera dans, dans, dans.

Förutom vikten av att synas i sociala medier har vi också numera med oss informationsblad om föreningen som lätt kan lämnas över, men kanske viktigast listor där man får skriva upp sig så vi kan skicka över information efteråt. På listorna i sommar har cirka 20-30 personer skrivit upp sig, vissa har redan kommit ner på höstens första träning och vi ser med förhoppning fram emot de kommande veckorna då vi hoppas och tror att ännu fler kommer.

Sommarens kanske roligaste berättelse blir den med journalisten från Sydsvenskan som frågade ChatGPT vad han skulle besöka under Malmöfestivalen och fick till svar "prova-på dans med Malmö Folkdansare". Detta knyter samman säcken med rubriken – det känns som att många under de senaste åren kanske pga alla hestrar får upp ögonen och vill lyfta fram Sverige och vår svenska kultur. Detta ihop med att föreningen satsar på att synas mer tror jag gjort att folkdans och allt som hör där till kanske hamnar på modet igen. För vad är inte mer moderiktigt än när AI förslår folkdans!

Så fortsatt kämpa i era föreningar med att synliggöra vårt svenska kulturarv och alla folkdansföreningar. Alla kan hjälpa till – lägg upp bilder, dela samt gilla inlägg och framför allt berätta hur kul och nyttigt det är med dans.

Madeleine Nydahl, Dansledare och vice ordförande i Malmö Folkdansare

En midsommarbild från Malmö Folkdansare, fotograf: Nathali Willman

KALENDARIUM

Utges av
Folkdansringen Skåne-Blekinge.

skane-blekinge.folkdansringen.se

pilavisan@folkdansringen.se

jonas.kedenius@folkdansringen.se

Ansvarig utgivare

Marianne Halling

Marianne.halling@folkdansringen.se

REDAKTION

Jonas Kedenius, Jesper Bengtsson

Skicka in bilder och eventuell text på sådant som har hänt i distriktet eller tipsa om sådant som SKA hända.

Vi garanterar inte att allt material kommer med, vi förbehåller oss också rätten att redigera texten och utföra normal bildbehandling.

Artiklar och bilder ska vara försedda med namn på författare och fotograf samt godkännande att materialet får publiceras i Pilavisan och på distriktets hemsida.

Text o Bild Jonas Kedenius om inte annat anges.

ÄNTLIGEN!!!

Hösten 2020 skulle Blekinge firat 70 år, INNAN vi slog oss ihop med Skåne till ett distrikt, men Covid19 stoppade det!

NU, den 11 november kl 18 kommer vi att fira i Torarps skola utanför Karlshamn. Det blir Dans o Musik och givetvis något att äta. Kostnad 150kr och vi ser GÄRNA att du kommer i dräkt. Anmälan till jonas.kedenius@folkdansringen.se senast den 29 oktober.

	AKTIVITET	ÖVRIG INFO
SEPT		
12	Webbinarium	Se nedan
23-24	RIKSSTÄMMA	Luleå
OKT		
7	Borstbindning	Onslunda
7	Luggude 95 år	Råå, info se nedan
15	Manusstopp pilavisan nr 5	Utgivning ca 2 veckor senare
21-22	Dansledarutbildning	Lund
NOV		
12	Polskekurs ungdomar	Lund
DEC		
10	Manusstopp pilavisan nr 6	Utgivning ca 2 veckor senare
24	GOD JUL!!!	

Hur samarbetar vi med ett studieförbund?

Information och diskussion med företrädare från Kulturens Bildningsverksamhet. Hur kan vi tillsammans bedriva folkbildningsverksamhet utifrån Folkbildningsrådets direktiv?

Tisdagen den 12 september kl 18.30-20.00, digitalt via Zoom.

Mer information och anmälan hittar du på

Luggudegillet 95-årsjubileum

När: Lördag 7/10 kl. 1730

Var: Raus församlingsgård, Kielergatan 25, Råå

Kostnad: 300 kr/person

Kädsel: Folkdräkt annars kavaj

Under kvällen bjuds mat, kaffe och tårta, musik och dans.

Anmälan med namn till luggudegillet@folkdansringen.se senast 230922

Ange också behov av specialkost.

Betalning sker i samband med anmälan till plusgiro 265276-6

Varmt välkommen!

Luggudegillet